

REVITALIZACE VOJENSKÝCH PROSTORŮ

Většina vojenských prostorů se v zemích střední a východní Evropy, které byly členy Varšavské smlouvy, stala po roce 1989, resp. 1990 zbytečnými. O jejich včlenění do civilního života nebylo většinou pochyb, avšak návrat k normálnímu osídlení a obnova života v nich jsou zdoluhavé. O problému jednala 9.-12. června 1997 již 4. Mezinárodní technicko-praktická konference v Minsku pod názvem "Návrat produkce do bývalých vojenských prostorů: environmentální a ekonomické aspekty demilitarizace". Stalo se tak z podnětu spolupráce USA a Běloruské

republiky na snižování nebezpečí existujícího pro civilní obyvatelstvo při návratu těchto prostorů do občanského života.

Na konferenci byly předneseny zkušenosti z revitalizačních akcí v různých zemích. Zdá se, že nejdále se zatím došlo při demilitarizaci vojenských prostorů v Německu na území bývalé Německé demokratické republiky. Jde hlavně o území v blízkosti měst Neuruppin, Fürstenberg a Fürstenwalde, pro něž byly již vypracovány realizační projekty konverze vojenských území na území civilní, na obnovu jejich obyvatelnosti a

zajištění ekonomické základny pro nové obyvatele. Ruší se tamní vojenská letiště, kasárna, provádí se čištění půdy po ropných zásobnících a důsledcích dlouhodobého vsakování ropy na rozsáhlých územích.

Výsledky realizačních akcí jsou nesmírně nákladné. Jako průvodní zjištění se však v mnoha případech konstatuje, že uzavřené prostory byly sice těžce poškozeny environmentálně, ale na druhé straně se tam zachovaly některé prvky živé přírody, které uzavřením prostorů pro běžné užívání zůstaly jak z flóry, tak z fauny zachovány.

U nás jsou nejčastěji zmiňovány problémy kolem Ralska nebo Milovic. Návrat obou prostorů se táhne již několik let v souvislosti s nedořešenou koncepcí budoucího vývoje obou oblastí. Lze to doložit např. na pomalém návratu Milovic do sídelní a ekonomické struktury. Přesto je možno ukázat na potenciální možnosti zrychlení tempa znovuosídlení a ekonomické a společenské revitalizace města, které mělo při sčítání lidu

v březnu 1991 pouze 1 096 trvale bydlících obyvatel, avšak do konce roku 1996 se počet zvýšil alespoň na 2 072, čili o 89,1 %. Věková i profesní struktura bydlícího obyvatelstva je příznivá, což dokládá, že plánovaná revitalizace může mít i v krátké době pozitivní výsledky.

Konference konstatovala, že opuštěné vojenské prostory mají kromě negativních i řadu environmentálních předností, jako už

zmíněné zachování cenných biotopů, ale také zachované příznivé ovzduší a zejména rozsáhlé volné prostory, umožňující komplexní velkorysé územní plánování. Je možné rekultivovat a cílevědomě budovat novou kulturní krajinu. Předpokladem je spolupráce veřejných orgánů, jako státu a obcí, s podnikatelskými organizacemi a přímo se zainteresovanými obyvateli.

Alois Andrlé